

IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

RADA

Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o úloze trenérů ve společnosti

(2017/C 423/04)

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI ČLENSKÝCH STÁTŮ,

PŘIPOMÍNÁJÍCE, ŽE:

1. Podle článku 165 Smlouvy o fungování Evropské unie Unie přispívá k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, jeho strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci.
2. Rada Evropské unie dne 23. května 2017 přijala třetí pracovní plán Evropské unie v oblasti sportu (2014–2017), v němž jsou sport a společnost definovány jako prioritní okruhy spolupráce EU v oblasti sportu a úloha trenérů je vymezena jako jedno z klíčových témat;

VZHLEDEM K TOMU, ŽE:

3. Společnost se za poslední desetiletí výrazně změnila a v důsledku vývoje v oblasti technologií, hospodářství i struktury společnosti čelí současné generace celé řadě významných výzev:
  - a) míra fyzické aktivity obyvatelstva klesá ⁽¹⁾, přičemž je zejména na pováženu, že se dostatečné fyzické aktivity nedostává dětem a mladistvým, kteří ji potřebují pro svůj vývoj ⁽²⁾;
  - b) sedavý životní styl vedoucí k obezitě představuje spolu se zdravotními problémy souvisejícími s delší střední délkou života rostoucí zátěž pro systém zdravotní péče, hospodářství i společnost ⁽³⁾ ⁽⁴⁾;
  - c) v některých členských státech EU narůstá nezaměstnanost, a to zejména mezi mladými lidmi ⁽⁵⁾;
  - d) evropská společnost čelí výzvám, které jsou pro ni zkouškou soudržnosti a inkluзивity a které obnášejí potřebu věnovat pozornost skupinám, které jsou vystaveny riziku marginalizace: migranti a uprchlíci ⁽⁶⁾, senioři, osoby se zdravotním postižením a sociálně zranitelní mladí lidé ⁽⁷⁾;

⁽¹⁾ Průzkum Eurobarometru 412 (http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_412_en.pdf).

⁽²⁾ Zpráva komise o boji proti dětské obezitě, WHO 2016 (http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204176/1/9789241510066_eng.pdf?ua=1&ua=1).

⁽³⁾ Doporučení Rady o podpoře zdraví upevňující tělesné aktivity ve všech odvětvích (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:CS:PDF>).

⁽⁴⁾ Ekonomické náklady plynoucí z nedostatku fyzické aktivity v Evropě, zpráva ISCA/Cebr, 2015 (<http://inactivity-time-bomb.nowwemove.com/report>).

⁽⁵⁾ Statistika nezaměstnanosti, Eurostat, 2017 (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Youth_unemployment_trends).

⁽⁶⁾ Tento dokument odkazuje na integraci migrantů a uprchlíků v souladu se závěry Rady a zástupců vlád členských států o integraci státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících v EU, které byly přijaty 9. prosince 2016 (dokument 15312/16).

⁽⁷⁾ Skupiny, které jsou více ohroženy chudobou a sociálním vyloučením, než je tomu u běžné populace. Etnické menšiny, migranti, osoby se zdravotním postižením, bezdomovci, osoby potýkající se s užíváním návykových látek, osamocení senioři a mladí lidé často čelí nesnáším, které mohou vést k dalšímu sociálnímu vyloučení, jako např. nízká úroveň vzdělání a nezaměstnanost nebo částečná nezaměstnanost.

- e) zvýšená mobilita má dopad na sociální oblasti, jako jsou trh práce, kulturní soudržnost, sociální služby a životní prostředí, a
  - f) narůstají etické problémy v oblasti sportu.
4. Rychlý technologický vývoj povede k rostoucí automatizaci pracovních míst, čímž může rovněž vznikat víc prostoru pro rekreaci⁽¹⁾. Avšak s ohledem na to, že díky informačním technologiím jsou snadno dostupné pasivní způsoby trávení volného času, volný čas bývá rostoucí měrou věnován populární zábavě realizované na počítači, což vede k ještě vyšší míře fyzické nečinnosti;

ZDŮRAŽŇUJÍCE, ŽE:

5. Zároveň se sport za posledních několik desetiletí změnil a mění se i dnes, přičemž se v těchto změnách odrážejí širší socio-kulturní transformace: v důsledku demokratizace a diverzifikace sportu se škála sportovních činností rozšířila o nové disciplíny, zlepšila se přístupnost tradičně „mužských“ sportů ženám a vzrostly počty sportovních zařízení, zvyšuje se povědomí o významu sportu a fyzické aktivity pro zdraví a osobní rozvoj a potenciál sportu je využíván ve prospěch integrace a sociálního začlenění, jakož i v komercializaci, která je hnací silou obchodu, podnikání a obchodu.
6. Sport a související fyzická aktivita mohou být přínosem pro společnost v tom smyslu, že napomáhají při řešení mnohých z výše uvedených výzev a současně rozvíjejí vlastní jedinečnou sociální hodnotu:
- a) jakožto oblast zahrnující činnosti s pozitivním dopadem na životní podmínky, zdraví a kvalitu života lidí každého věku;
  - b) jakožto sociální fenomén, který lidi spojuje, vytváří soudržnost ve společnosti na místní, vnitrostátní i mezinárodní úrovni, zvyšuje občanskou aktivitu, podporuje fair play a prosazuje společné hodnoty⁽²⁾ mezi všemi lidmi bez ohledu na jejich vyznání, státní příslušnost, sociální status či kulturní zázemí;
  - c) neboť obohacují volný čas o činnosti, jež podporují osobní rozvoj a usnadňují osvojování sociálních i dalších základních dovedností všech účastníků, a rozvíjejí lidský kapitál;
  - d) neboť dávají podněty k účasti na dobrovolných činnostech, což přispívá k sociálnímu zapojení;
  - e) neboť se v souvislosti s nimi vyvíjejí technologie, materiály a poznatky potřebné pro výkon, od nositelné elektroniky, oděvů a výživy až po techniky cvičení, a to ve prospěch různých skupin obyvatelstva včetně seniorů a osob se zdravotním postižením, díky efektivitě, bezpečnosti a rehabilitaci při práci i ve volném čase;
  - f) neboť prosazují rozvoj měst ve prospěch kulturních a sociálních potřeb občanů, jakož i povědomí o životním prostředí;
  - g) na základě svého výrazného a vzrůstajícího hospodářského dopadu⁽³⁾;

UZNÁVAJÍCE, ŽE:

7. Trenéři plní ve sportu klíčovou úlohu, neboť tím, že poskytují účastníkům sportovní činnosti vedení a pokyny, mají vliv na jejich znalosti, dovednosti, výhledy do budoucna, přání, zdraví, kvalitu životní podmínky a hodnoty. Odhaduje se, že v Evropě je činných 5 až 9 milionů trenérů, kteří mají vliv na 50 až 100 milionů Evropanů⁽⁴⁾.
8. Trenéři plánují a realizují sportovní přípravu, přičemž uplatňují prokazatelné dovednosti a znalosti v zájmu bezpečného dosahování výkonnostních, rekreačních nebo zdravotních cílů.

⁽¹⁾ Odhaduje se, že 54 % pracovních míst v EU je ohroženo automatizací („Technology at work. The Future of Innovation and Employment“, Carl Benedikt Frey, Michael Osborne et al, Oxford Martin School at the University of Oxford and Citi Global Perspectives & Solutions, 2015)(<http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/publications/view/2092>).

⁽²⁾ těmito nejvyššími hodnotami jsou lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin;

⁽³⁾ Podíl sportu na celkové hrubé přidané hodnotě se odhaduje na 1,76 %, což představuje 174 miliard EUR. Pro EU jako celek se podíl pracovních míst spojených se sportem na celkové zaměstnanosti odhaduje na 2,12 %, tj. zhruba 4,5 milionu osob (Studie o přínosu sportu k hospodářskému růstu a zaměstnanosti v EU (2012), Evropská komise, generální ředitelství pro vzdělávání a kulturu).

⁽⁴⁾ http://www.coachlearn.eu/_assets/files/project_documents/coachlearn-project-summary-website-june-2015.pdf

9. Pro účely těchto závěrů by se za trenéry měli považovat sportovní trenéři, pro které platí:
- a) jedná se o ženy a muže vykazující kompetence v oblasti sportovní trenérské činnosti získané formálním, neformálním i informálním učením;
  - b) poskytují vedení a pokyny výkonnostním sportovcům i rekreačním účastníkům sportovní činnosti;
  - c) činí tak v rámci pracovního poměru i na dobrovolném základě.
10. Práce trenérů je spojena s odpovědností, dovednostmi a kompetencemi, jež jsou vymezeny v trenérských kvalifikačních požadavcích jednotlivých zemí a sportovních organizací.
11. Odborná příprava trenérů a požadavky na výkon trenérské činnosti se v jednotlivých zemích navzájem liší. Jako nástroj usnadňující srovnání mezi různými zeměmi slouží národní rámce kvalifikací nebo systémy, na něž odkazuje evropský rámec kvalifikací, přičemž cílem je prosazovat transparentnost a srovnatelnost kompetencí a kvalifikací na vnitrostátní i evropské úrovni pro účely mobility a celoživotního učení;

UZNÁVAJÍCE, ŽE:

12. Trenéři patří v oblasti sportu mezi klíčové aktéry, kteří přispívají k řešení výzev, jimž čelí společnost, neboť kromě dalších úkolů mohou v závislosti na své úloze, na svém postavení a na kontextu své trenérské činnosti:
- a) ovlivňovat první zkušenosti jednotlivce se sportem a fyzickou aktivitou, jelikož mohou podporovat rozvoj návyků, které se sportem souvisejí, a účastnit se tvorby sociálních a hospodářských přínosů, jež z kultury sportu plynou;
  - b) zastávat stále významnější úlohu v osobním rozvoji účastníků sportovní činnosti, zejména mladých sportovců, neboť pro ně mohou působit jako pozitivní vzory, mohou jim poskytovat motivaci a podněcovat v nich sebedůvěru a mohou ovlivňovat jejich hodnoty, vzorce chování a sociální dovednosti;
  - c) hrát jedinečnou roli v prosazování sociálního začleňování a rovnosti žen a mužů, neboť mohou učit respektu ke společným hodnotám ⁽¹⁾ a odlišnostem a prosazovat fyzickou aktivitu ve všech sociálních skupinách;
  - d) hájit a rozvíjet bezúhonnost sportu a pravidla fair play a zároveň být prvními, kdo je schopen náležitým způsobem zasáhnout, pokud se vyskytnou problémy, např. pokud jde o manipulace s výsledky zápasů, doping, násilí, zneužívání mladistvých atd.;
  - e) řídit služby pro volný čas spojené se sportem a fyzickou aktivitou a účastnit se sportovních inovací zahrnujících výrobky, služby i tréninkové metody;
  - f) utvářet sportovní zážitky pro další důležité zúčastněné strany, jako jsou rodinní příslušníci sportovců, diváci a fanoušci i další zúčastněné sociální subjekty, neboť dopad činnosti trenérů přesahuje odvětví sportu a zasahuje do dalších klíčových oblastí;

S OHLEDEM NA VÝŠE UVEDENÉ SOUHLASÍ S TÍM, ŽE:

13. V kontextu řady výzev, jimž společnost čelí a v jejichž případě má sport jedinečné předpoklady přispět k řešení, se úloha trenérů, většinou zaměřená primárně na sport, rozšiřuje i na oblast činností s obecnějším dopadem na rozvoj společnosti i na rozvoj osobní. Tato úloha trenérů v oblasti sportu a fyzické činnosti, jež přispívá ke komplexnímu rozvoji účastníků sportovních činností, je srovnatelná s úlohou učitele ve vzdělávacím procesu, a to zejména pokud jde o děti a mladistvé.
14. Hlavní otázky týkající se trenérů v současné době zahrnují:
- a) uznání rostoucího významu trenérů ze strany společnosti;
  - b) posilování povědomí trenérů o důležitosti jejich role, o souvisejících příležitostech a úkolech, jakož i motivace k dalšímu rozvoji této role;
  - c) rozšíření příležitostí k celoživotnímu učení a vzdělávání trenérů, aby byli v příslušných případech schopni reagovat na sociální změny, především v souvislosti se zdravotní péčí, s povinnou péčí a v oblasti ekonomiky a sociálního začleňování;

⁽¹⁾ těmito nejvyššími hodnotami jsou lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin;

- d) prosazování rovnosti žen a mužů a rozmanitosti v trenérské činnosti, případným zvýšením počtu profesionálních i dobrovolných trenérek a osob s rozmanitým sociálním zázemím a etnickým původem v různých sportovních disciplínách a na všech úrovních;
- e) podpora rozvoje dvojí kariéry sportovců a propagace trenérské činnosti jakožto profese u mladých lidí;
- f) případná podpora uznávání trenérské činnosti jakožto profese v členských státech EU, založená na prosazování standardů trenérských kvalifikací a transparentnosti kvalifikací uplatňovaných členskými státy a sportovními organizacemi, a to jejich začleněním do národních rámců kvalifikací, na něž odkazuje evropský rámec kvalifikací;
- g) uznání úlohy dobrovolných trenérů a jejich patřičná podpora;
- h) rozvoj odborné přípravy trenérů a zahrnutí mezinárodního a meziodvětvového rozměru do vzdělávání trenérů tak, aby zahrnovalo osvědčené zkušenosti a užitečné pracovní metody v oblasti práce s mládeží, jako např. neformální a informální učení prostřednictvím sportu, jakož i v oblasti práce s osobami se zvláštními potřebami a podnikání;

V TÉTO SOUVISLOSTI VYZÝVAJÍ:

15. ČLENSKÉ STÁTY, ABY PŘI SOUČASNÉM ZOHLEDNĚNÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY A SPECIFIČNOSTI SPORTU:

- a) napomáhaly prosazování širší úlohy trenérů, pokud jde o případné řešení sociálních výzev, jimž čelí společnost jako celek;
- b) podporovaly vzdělávací programy a propagační kampaně s cílem navýšit počty kompetentních trenérů a umožnit jim zlepšit přístup na trh práce i jejich postavení na něm;
- c) navzájem sdílely osvědčené postupy, pokud jde o odbornou přípravu trenérů;
- d) usnadňovaly spolupráci mezi vzdělávacími institucemi, organizacemi mládeže, sportovními svazy a zastřešujícími sportovními organizacemi, pokud jde o vzdělávání a odbornou přípravu trenérů;
- e) podporovaly rozvoj dříve získaných znalostí a celoživotního učení pro trenéry, což zahrnuje příležitosti formálního, neformálního i informálního učení napříč různými úrovněmi trenérské činnosti;
- f) uznávaly a podporovaly činnosti zastřešujících trenérských organizací a sítí;
- g) v rámci vzdělávacího systému v oblasti sportu prosazovaly přístup založený na výsledcích vzdělávání vycházející na jedné straně z cílů vnitrostátních rámců kvalifikací i evropského rámce kvalifikací, na druhé straně pak případně ze zahrnutí trenérských kvalifikací do vnitrostátních rámců kvalifikací s odkazy na evropský rámec kvalifikací;

16. EVROPSKOU KOMISI, ABY:

- a) usnadňovala výměnu osvědčených postupů a pokynů v oblasti vzdělávání trenérů a tvorby příslušných kvalifikací mezi členskými státy EU a sportovními organizacemi;
- b) zvážila, zda nezařadit vypracování základních požadavků na dovednosti a kompetence trenérů do činnosti své Odborné skupiny pro rozvoj dovedností a lidských zdrojů;
- c) i nadále prosazovala srovnatelnost trenérských kvalifikací uplatňovaných členskými státy a sportovními organizacemi v kontextu evropského rámce kvalifikací;
- d) provedla výzkum zaměřený na kontext úlohy trenérů se zvláštním důrazem na výzvy a překážky, pokud jde o vzdělávání, mobilitu a trh práce, a vyhodnotila vliv sportovního tréninku na hlavní společenské výzvy v rámci sportu i mimo něj;
- e) využila možností Evropského sociálního fondu, programu Erasmus+ a Evropského týdnu sportu ke zdůraznění a propagaci přínosů trenérské činnosti a aby vybízela k mobilitě trenérů;

17. SPORTOVNÍ HNUTÍ A DALŠÍ PŘÍSLUŠNÉ ZÚČASTNĚNÉ SUBJEKTY, ABY:

- a) podle potřeby vyvíjely v úzké spolupráci se vzdělávacími institucemi obsah odborné přípravy trenérů, jenž bude aktuální a bude odpovídat probíhajícímu vývoji ve společnosti, včetně znalostí souvisejících se sociálními dovednostmi, s bojem proti dopingem, dvojí kariérou sportovců, prací s mládeží, se zdravotní péčí, s podnikatelským duchem, povinnou péčí, rovností žen a mužů atd.;

- b) spolupracovaly s trenéry na vývoji bezpečných a efektivních služeb pro volný čas, díky nimž sport zůstane i v kontextu nových počítačových způsobů trávení volného času atraktivní a konkurenceschopný;
  - c) zvýšily přístupnost trenérského povolání prostřednictvím odborné přípravy a pobídek k vypracování trenérských kvalifikací, mj. rovněž využitím možností dnešních informačních a komunikačních technologií;
  - d) zvyšovaly diverzitu trenérské činnosti, mimo jiné posilovaly její přístupnost pro ženy, mladé lidi a osoby se zdravotním postižením;
  - e) pomáhaly motivovat k tomu, aby osoby pracující jako trenéři měly nezbytnou odbornou přípravu;
  - f) propagovaly celoživotní učení trenérů, mj. prostřednictvím uznávání kompetencí, a prosazovaly výměny názorů, dovedností a poznatků na místní, regionální, vnitrostátní i mezinárodní úrovni;
  - g) využívaly k podpoře procesu celoživotního učení trenérů Evropského sociálního fondu a programu Erasmus+;
  - h) podporovaly mobilitu trenérů v zájmu získávání a osvojování kulturních poznatků, meziodvětvových vědomostí, jazykových dovedností a dalších relevantních nových dovedností;
  - i) spolupracovaly s různými zaměstnavateli a studovaly jejich potřeby, pokud jde o rozvoj sportovních činností, do nichž by mohli být zapojeni sportovní trenéři, a propagovaly tak větší zastoupení žen a mladých lidí.
-